

Polish Nursery Association 20 jaar

Poolse boomkwekersbond viert jubileum met conferentie

Excursie op één van de Poolse kwekerijen.

Op 17 en 18 november heeft een succesvolle internationale conferentie plaatsgevonden in Warschau waarmee het 20-jarig bestaan gevierd werd van de Polish Nursery Association, vrij vertaald de Poolse boomkwekersbond. Sprekers kwamen uit de VS, Duitsland, het VK, Nederland en Polen zelf. Namens Nederland waren PPO-bomen en Cultus Agro Advies afgevaardigd. De ongeveer 350 deelnemers kwamen behalve uit Polen zelf ook uit Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne, Zweden, Denemarken en Ierland.

Auteur: Dirand van Wijk, m.m.v. Marco Hoffman, Hans Pijpers en Henk van Reuler

De uitnodiging van de boomkwekersbond Polen kwam vorig jaar terecht bij zowel PPO-bomen als Cultus Agro Advies. Aan PPO werd gevraagd om presentaties te geven over sortiment, substraat en bemesting en bij Cultus kwam de vraag om een presentatie voor te bereiden over plantversterkers en weer en gewasbescherming. Namens PPO waren Marco Hoffman en Henk van Reuler aanwezig en namens Cultus Agro Advies Dirand van Wijk en Hans Pijpers.

De sprekers waren uitgenodigd om voorafgaand aan de conferentie een aantal kwekerijen in de omgeving van Warschau te bezoeken. Het eerste bedrijf dat werd bezocht, was Clematis – Container Nursery, een kwekerij van klimplanten,

met gespecialiseerd in Clematis. Het bedrijf had een oppervlakte van 12 hectare met containerteelt. Opvallend was het feit dat alle stadia (van stek tot leverbaar) door het bedrijf zelf gerealiseerd werden. De kwaliteit van de planten was goed. Het belangrijkste knelpunt is de vorst. Op het moment van bezoek (16 november) was alles al winterklaar gemaakt. Veel werd bewaard in de koeling en een klein deel in tunnels die op 0 °C gehouden worden. Alle tunnels hebben een klimaatdoek dat in de tunnel bevestigd is en automatisch kan functioneren. Plantgoed of bewortelde stek die niet overwintert in de tunnel, wordt uitgeklopt en dus van potgrond ontdaan, waarna het in de koeling of de vriezer kan. Het bedrijf doet zelf veel aan pr en marketing. Het

complete sortiment wordt op eigen kwekerij getest en met regelmaat worden er open dagen georganiseerd waarop de klant kan komen kijken naar de nieuwe variëteiten van het bedrijf. Van de totale productie is 75% export en daarvan gaat 80% naar Rusland. 10% gaat naar de VS, waarbij veel zorg besteed wordt aan het veenvrij maken voor transport. Voor meer info: www.clematis.com.pl.

Het tweede bedrijf was Ulinscy Nursery, een containerteeltbedrijf, waarbij de nadruk lag op coniferen in pot. Het ging om een redelijk nieuw bedrijf van 17 hectare dat in een korte tijd naar deze omvang toegegroeid is. Het containerveld was buiten, zonder tunnelopstanden. De

Banner met de sprekers van het congres.

eigenaar gaf aan op korte termijn door te willen groeien, omdat hij momenteel niet aan de vraag kan voldoen. De winter had al zijn intrede gedaan, de eerste verschijnselen van vorstschade

in toppen van gewassen waren dan ook al zichtbaar. Tijdens het bezoek waren medewerkers potten tegen elkaar aan het zetten, als voorbereiding op de winter. Hierna wordt er een dubbellaags doek over de planten gelegd. Dit biedt volgens de eigenaar voldoende bescherming. Aan de randen van de containervelden wordt een laag fijn zaagsel tegen de buitenste rijen potten gelegd als bescherming tegen wind en vorst. In tegenstelling tot de andere bedrijven koopt dit bedrijf al het plantmateriaal in. Planten komen uit heel Europa, met als belangrijkste criteria noviteiten en kwaliteit. Voor meer info: www.ulinsky.pl.

In totaal zijn er zo'n 1.000 boomkwekers in Polen

Het derde bedrijf was Łazuccy Nursery, een boomkwekerij die reeds 40 jaar bestaat en een breed assortiment sierheesters produceert. Opvallend was dat het bedrijf alles zelf doet. Zo waren er eigen moerhoeken aanwezig, stekt men zelf in tunnels en wordt er een eindproduct gekweekt. Omdat veel stek voor de winter beworteld is, moet er een keuze worden gemaakt of men het in de tunnel of in de koeling/vriezer laat overwinteren. Bijna al het stekken vindt plaats in een veenmankist en dus niet in stektrays. De ondernemer gaf aan dat overwintering in de koeling de goedkoopste oplossing is in ver-

gelijking met overwintering in de tunnel, die dan met heaters verwarmd moet worden. Bijkomend voordeel is dat men voor de winter al het stek gesorteerd heeft en deze arbeid niet meer in het voorjaar verricht hoeft te worden. Voor meer info: www.lazuccy.pl.

Alle bezochte kwekerijen maakten gebruik van arbeiders uit Oekraïne. Deze mensen zijn goedkoper dan lokale werkers. Bij de meeste bedrijven was dit 40-60% van de totale benodigde arbeid. Op een van de bedrijven kregen we een toelichting over de Poolse boomkwekerijsector door de voorzitter van de association. De boomkwekerij in Polen omvat 6.200 hectare, volleggrond en containerteelt. De rozensector is de grootste deelsector met 1.043 hectare. Dit is tevens de enige deelsector waarvan de oppervlakte daalt. Alle andere sectoren tonen een lichte stijging van het areaal, zoals coniferen, vaste planten, bos en haag en laanbomenteelt. Deze laatstgenoemde deelsector is nog erg klein en men verwacht dat deze de komende jaren sterk zal groeien. In totaal zijn er zo'n 1.000 boomkwekers in Polen. Er zijn weinig bedrijven groter dan 5 hectare; de gemiddelde bedrijfsomvang bedraagt 1,5 hectare. De productie van de totale boomkwekerij wordt voor driekwart geëxporteerd, met Rusland als grootste afnemer. In de toekomst verwacht men meer mogelijkheden in Wit-Rusland/Oekraïne. Het aantal leden van de vereniging is 180.

In Polen gebeurt winterbescherming nog veel met stro.

Export klaarmaken van stek.

Tunnels zijn extra zwaar met dubbele buizen.

Nieuw tunnelsysteem met interne scherming.

Stek wordt veel zelf gemaakt en voldoende afgelucht.

Zaterdag was eerste dag van de conferentie. Kenmerkend was het volle programma, dat begon om 9.00 uur en eindigde om 18.30 uur. Gedurende de hele dag werden lezingen gegeven vanuit verschillende perspectieven. Zo kwamen marketingexperts aan het woord die de laatste ontwikkelingen op dit gebied presenteerden. Voorbeelden van onder andere Duitse en Nederlandse initiatieven kwamen aan bod. Vanuit Polen zelf werd er een lezing gegeven over de mogelijkheden van Hydrangea. Men verwacht daar in de toekomst meer mogelijkheden in. Verder was er aandacht voor registratie en voorraadbeheerprogramma's. Dit leverde discussie op, omdat enkele aanwezigen vonden dat hun association dat niet zou moeten doen. Heinrich Lösing uit Duitsland gaf een overzicht van de noviteiten op techniekgebied, met name die van de afgelopen Baumschultechnik-dagen afgelopen augustus. Namens PPO gaf Marco Hoffman zijn visie op de ontwikkelingen van ons groen en de rol van nieuw sortiment daarin. Daarbij werd ook een toekomstperspectief gegeven. Aansluitend werd in een afzonderlijke presentatie ingegaan op de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van sortiment en naamgeving bij Weigela en Symphoricarpos.

Zondag begon het programma weer om 9.00 uur. Het eerste deel stond in het teken van ziek-

De boomkwekerij in Polen omvat 6.200 hectare, vollegrond en containerteelt

ten en plagen en het tweede deel ging over substraat en bemesting. Uit de presentatie van Dr. Heinrich Lösing over het Duitse onderzoek naar essensterfte bleek dat er grote verschillen zijn in vatbaarheid voor deze ziekte. *Fraxinus excelsior* is erg gevoelig (met name 'Jaspidea'), terwijl sommige andere soorten zoals *F. ornus*, *F. americana* en *F. pennsylvanica* niet gevoelig zijn. John Adlam gaf een presentatie over veenvervangers. Dit speelde al eens eerder in het VK. Doel is nu dat er in 2030 geen veen meer gebruikt wordt. De eerste resultaten met groencompost als veenvervanger waren bij 15 verschillende gewassen goed. Namens Cultus gaf Dirand van Wijk een presentatie over geïntegreerde bestrijding/teelt. Deze aanpak staat in Polen nog in de kinderschoenen. Wel bleek dat men daarvoor veel interesse heeft, vanwege het beperkte aantal middelen dat ingezet kan worden. Tijdens deze presentatie is geen aandacht besteed aan mogelijkheden onder de grond, maar met name aan de inzet van biologie en het gebruik van plantversterkers.

middel van praktische voorbeelden en ervaringen werd de theorie verder toegelicht.

Namens PPO gaf Henk van Reuler twee presentaties. De eerste ging over substraten, en dan met name over de hoeveelheid lucht en de beschikbaarheid van vocht in verschillende typen substraten. De tweede lezing ging over de bemesting in de vollegrond en containerteelt. In Nederland speelt de waterkwaliteit een belangrijke rol. In Polen nog niet, maar de verwachting is dat dit onderwerp in de toekomst vanwege uitbreiding ook steeds belangrijker zal worden.

Concluderend mag gesteld worden dat de Polish Nursery Association zich met deze conferentie goed op de kaart gezet heeft. Het internationale karakter van deze bijeenkomst gaf extra diepgang en werd zeer gewaardeerd. Door de diversiteit aan onderwerpen werd er een gevarieerd programma gebracht wat de nodige discussie opleverde. De Poolse boomkwekers zullen zich verder doorontwikkelen, waarbij techniek en kwaliteit centraal zullen staan. Wat afzet betreft richt men zich met name op Oost-Europa.

Hans Pijpers ging daarna dieper in op de effecten van weersomstandigheden op het rendement van bespuitingen. Vanuit diverse invalshoeken, zoals temperatuur, luchtvochtigheid, bodemomstandigheden, middeltype en spuittechniek werd praktisch ingegaan op deze onderwerpen. Door

V.l.n.r. Dirand van Wijk, Marco Hoffman, Hans Pijpers en Henk van Reuler.

Auteur Dirand van Wijk is teammanager en teeltadviseur bij Cultus Agro Advies.